

СТОЛИЧНА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ

СОФИЯ 1233, ул. „Враня“ № 20, тел. 8130 400, факс 831 21 29

www.srzi.bg, e-mail director@srzi.bg

ДО

РЪКОВОДИТЕЛИТЕ

НА ВСИЧКИ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

НА ТЕРИТОРИЯТА НА ГР. СОФИЯ

Относно: задължения на медицинските специалисти за съдействие по чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Във връзка с постигнато Споразумение за сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила на детето при случаи на деца, жертви на насилни или в риск от насилни и при кризисна интервенция, Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) с извършила проверка на общопрактикуващи лекари, за изпълнение на задължението за съдействие по чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето, от страна на общопрактикуващи лекари по случаи на рани раждания и бременност при малолетни/непълнолетни лица.

При извършената проверка в 72 обекта са проследени случаи на малолетни/непълнолетни бременни и родилки през 2016 г. в 18 области: Благосград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Кюстендил, Ловеч, Пазарджик, Перник, Плевен, Русс, Силистра, Сливен, София област, Стара Загора, Хасково и Ямбол, където са извършени проверки в лечебни заведения за извънболнична помощ – амбулатории за първична медицинска помощ. Изследвано е взаимодействието между общопрактикуващите лекари на депата и органите за закрила – дирекция „Социално подпомагане“, МВР и ДАЗД, като основните акценти са насочени към сигнализирането за нуждата от закрила на малолетни/непълнолетни бременни или родили деца и включването на общопрактикуващите лекари в междуинституционални скипни срещи по Координационния механизъм за насилни, когато е свикан по такъв случай.

Установено е, че като цяло медицинските специалисти не са запознати със задължението си, регламентирано в чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето, за подаване на сигнали за дете в риск, защото не припознават настъпила бременност при дете като рискова ситуация за него. Констатирано е, че в голям процент от случаите, общопрактикуващите лекари не получават обратна връзка от лекаря специалист по Акушерство и гинекология за състоянието на пациентката – налична бременност и проследяване на същата.

От проверените 72 амбулатории за първична медицинска помощ, е констатирано, че в 40 от тях (55,5%) не се познава задължението за съдействие по чл. 7, ал. 2 във връзка с ал. 1 от Закона за закрила на детето. Констатирано е, че общопрактикуващите лекари не познават достатъчно добре дефиницията „дете в риск“ и най-често непълнолетните бременни не се идентифицират от тях като дете в риск, нуждаещо се от закрила. Само 17 от амбулаториите са спазили задължението си по чл. 7, ал. 2 от Закона за закрила на детето и са подавали сигнали за дете в риск до дирекциите „Социално подпомагане“ за бременно и/или родило малолетно или непълнолетно момиче.

Установено е, че нито един от лекарите от проверените амбулатории не е участвал в заседания на Координационния механизъм за взаимодействие в работата по случай на деца, жертви на насилие или в риск от насилие по повод случай на малолетна/непълнолетна бременна или родила дете, както и за деца съжителстващи в условията на ранен брак – обект на проверката.

Друга съществена констатация от направената проверка е, че 20 от амбулаториите за първична медицинска помощ не познават функциите на отделите за закрила на детето, а 17 от тях не ги познават достатъчно.

На 7 амбулатории за първична медицинска помощ са съставени общо 10 акта за установени административни нарушения, свързани с неизпълнение на задължението за информиране на органите за закрила за нуждата от закрила на дете в риск, регламентирано в Закона за закрила на детето.

На 29 от проверените амбулатории са дадени задължителни предписания и 26 писмени препоръки, които касаят основно познаване и спазване на регламента на чл. 7 от Закона за закрила на детето, касаещ уведомяване на органите за закрила на детето – Дирекция „Социално подпомагане“, МВР или ДАЗД, в случай, че в практиката постъпи информация за дете в риск. Препоръката е сигналите да се подават писмено, а в случай на подаване на усетен сигнал, същия да бъде отразяван в амбулаторния лист от прегледа.

Следва да знаете, че медицинските специалисти са длъжни да сигнализират съответния отдел за закрила на детето в следните случаи:

- бременност на момиче под 18 г. възраст;
- дете на родители под 18 г. възраст;
- новородено, при съмнение за недостатъчен родителски капацитет;
- дете с изоставане в развитието, вследствие неправилно или недоимъчно хранене;
- дете със здравен проблем, за който родителите не предприемат нужните мерки и това води до опасност от увреждане на здравето /не се извършват консултации, отказ от хоспитализации, не се закупуват необходимите медикаменти и др./;
- дете на което е оказана медицинска помощ по повод наранявания със съмнение за малтретиране, насилie, включително сексуално насилie или злоупотреба;
- дете претърпяло психическа травма или тормоз или направило суициден опит;
- всички други случаи в които медицинските специалисти преценят, че съществува риск или необходимост от специална подкрепа.

Информация за деца в риск, могат да се подават по един от следните начини:

- писмено /включително по електронна поща/, по местоживееие на детето, на адресите на отделите по закрила на детето;
- по телефона, като в този случай е необходимо писмено да се отрази датата и имената на служителя от ДСП/ОЗД в амбулаторния лист.

При спешни случаи и в извънработно време на институциите сигнал може да се подаде и на телефона на Националната линия за деца 116 111, като отново писмено се отразява датата и имената на служителя, приел сигнала.

Сигналът за дете в риск може да бъде изпратен в Дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерство на вътрешните работи /МВР/, съгласно чл 7 от Закона за закрила на детето, но задължително се изпраща на Дирекция „Социално подпомагане“, която изпраща сигнала и към други органи за закрила на детето, съобразно настоящия координационен механизъм на местно ниво.

Определенията на понятията за „дете в риск“ и насилie и видове насилie са дадени в Закона за закрила на детето и Правилника за прилагане на закона.

По смисъла на Закона за закрила на детето „дете в риск“ е дете:

- а) чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа;
- б) което е жертва на злоупотреба, насилie, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството;

в) за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;

г) което страда от увреждания, както и от труднолечими заболявания, констатирани от специалист;

д) за което съществува риск от отпадане от училище или което е отпаднало от училище.

По смисъла на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето:

1. **„Насилие“** над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

2. **„Физическо насилие“** е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или срадание без разстройство на здравето.

3. **„Психическо насилие“** са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижа за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

4. **„Сексуално насилие“** е използването на дете за сексуално задоволяване.

5. **„Пренебрегване“** е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

В чл.2 от Закона за защита от домашно насилие е дадено определението на **„домашно насилие“**:

„Чл.2. (1) Домашно насилие е всеки акт на физическо, сексуално, психическо, емоционално или икономическо насилие, както и опитът за такова насилие, принудителното ограничаване на личния живот, личната свобода и личните права, извършени спрямо лица, които се намират в родствена връзка, която са или са били в семейна връзка или във фактическо съпружеско съжителство.

(2) За психическо и емоционално насилие върху дете се смята и всяко домашно насилие, извършено в негово присъствие.“

Уведомявам Ви, че съгласно чл. 45, ал. 11 от Закона за закрила на детето, „Лице, което в нарушение на чл 7, ал 1 и 2 не уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерство на вътрешните работи за нуждата от закрила на дете, се наказва с глоба от 1 000 до 2 000 лв. за първо нарушение, а при повторно нарушение – с глоба от 2 000 до 5 000 лв.,

ако не подлежи на по-тежко административно наказание по специален закон или
деянието не съставлява престъпление“.

Приложение: Контакти на Отделите за закрила на детето към дирекция
„Социално подпомагане“

С уважение,

Д-Р ДАНЧО ПЕНЧЕВ

Директор на Столична регионална здравна инспекция

